
2000 – et viktig helsepolitisk år

FRA FORENINGEN

HANS PETTER AARSETH

president

Året som snart er gått har for Legeforeningen først og fremst vært preget av forhandlinger. Men det har også vært et viktig politisk år med ny regjering og varsel om nye virkemidler innenfor helsesektoren.

Legeforeningen mener at statlig eierskap av sykehus er hensiktsmessig, først og fremst for å få det samlede ansvar plassert på én hånd. Vi har også ønsket å fristille sykehusene fra forvaltningen, bl.a. for å skille ansvar for bestilling og levering av tjenester. Når Arbeiderpartiets landsmøte har gått inn for disse reformene, må vi anta at en påfølgende stortingsbehandling vil komme til samme konklusjon. En konsekvens av det vil være at våre medlemmer i sykehusene ikke vil være ansatt i stat eller fylkeskommune, men i frittstående sykehusselskap. Fra og med 1.5. 2002 vil vi derfor ha nye hovedtariffavtaler og særavtaler. Det blir en utfordring for oss å få frem avtaler som både sikrer våre medlemmer en tilfredsstillende inntektsutvikling og gir sykehusselskapene nødvendig fleksibilitet til å utnytte sine styringsfullmakter. Vi må også fullt ut sikre våre medlemmers sosiale rettigheter. Avisoppslag om dårligere pensjonsordninger som mange fristilte statsforetak har fått, gir grunnlag for stor varsomhet.

For første gang gjennomførte Akademikerne i år hovedtariffforhandlinger. Akademikerne legger til grunn at lønnsforhandlingene i størst mulig grad bør skje lokalt, slik at arbeidsgiveren kan bruke lønn som et viktig personalpolitisk virkemiddel. Det må da tas hensyn til marked, den enkeltes kvalifikasjoner og kompetanse, samt ansvar og innsats. Samtidig ønsker Akademikerne å sikre begynnerlønn og en rimelig lønnsutvikling for de nyutdannede gjennom sentrale avtaler. Fordi historien har vist at disse målene har vært vanskelige å realisere gjennom en felles hovedtariffavtale for alle organisasjoner, krevde Akademikerne egen avtale basert på medlemmenes lønnsmasse. Noen har oppfattet dette som et mål og ikke som et virkemiddel. Men også uten dette virkemidlet fikk de yngste legene (unntatt i Oslo) en god lønnsutvikling gjennom sentrale justeringer, mens legegruppen samlet har kommet bra ut ved fordeling av den lokale potten. Vi må heller ikke glemme at en del av årets pott

er inndekning av to ekstra feriedager. Det vil ikke være overraskende om det viser seg at det økonomiske sluttresultatet for akademikerorganisasjonene samlet tilsvarer vårt opprinnelige krav.

I særavtaleforhandlingene med Kommunenes Sentralforbund valgte Legeforeningen i år å prioritere fastlønnslegene i primærhelsetjenesten. Ved å få innført PUA-tillegg (pålagt utvidet arbeidstid), bedret stabilitetstillegg og et nytt tillegg for samfunnsmedisinere, vil mange fastlønte kommuneleger se en betydelig lønnsøkning. En vesentlig bedret beredskapsgodtgjøring for legevakt i småkommuner og bedret praksiskompensasjon for praktiserende leger med en stor deltidsstilling vil også treffe denne målgruppen på en hensiktsmessig måte. For sykehuslegene måtte vi i år konsentrere oss om å bevare særavtalens verdi samt bidra til å bedre økonomien i Utdanningsfond III. Det er derfor gledelig at forhandlingene har gitt fondsutvalget grunnlag for å vedta nye retningslinjer som både gir bedre støtte til leger i spesialistutdanning, og gjenoppretter støtte til sykehuslegenes etterutdanning. Det må imidlertid presiseres at vi ikke har fått til en tilfredsstillende løsning for Utdanningsfond III på permanent basis.

Fastlegeforhandlingene kombinert med forhandlinger om ny legevaktavtale var vanskelige. Avtalen om en aktivitetsbasert differensiering av godtgjøring for legevakt i vaktentral om natten har skapt sterk misnøye hos mange medlemmer. Samtidig sier en del kommuner at avtalene gjør det for kostbart for dem å delta i interkommunal

legevaktsentral. Legevaktavtalen er derfor bare et første skritt på veien mot vårt mål om en betydelig reduksjon av vaktbelastningen i de små kommuner.

Fastlegeavtalene har vært behørig omtalt og behandlet ved flere anledninger, sist i ekstraordinært landsstyremøte 14. november. I disse dager pågår arbeidet med å inngå individuelle avtaler rundt omkring i kommunene. Stort sett er tilbakemeldingene positive, og rammeavtalen gir et godt grunnlag for å rydde av veien praktiske problemer og lokal uenighet.

I vår organisasjon har det dessverre blitt en tendens til bare å fokusere på de mål vi ikke har nådd. Dette er urettferdig overfor alle de tillitsvalgte i forskjellige ledd av organisasjonen og våre ansatte i sekretariatet som har gjort en kjempejobb og fortjener takk og honnør for mange gode resultater.

Jeg ønsker alle medlemmer og tillitsvalgte en riktig god jul og et godt nytt år da det også skal være lov å glede seg over det positive.

Publisert: 10. desember 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 22. februar 2026.